

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2023 r.
poz. 779, 1429.

U S T A W A

z dnia 30 kwietnia 2004 r.

o świadczeniach przedemerytalnych

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) warunki nabywania i utraty prawa do świadczeń przedemerytalnych;
- 2) zasady wypłaty i finansowania świadczeń przedemerytalnych.

Art. 2. 1. Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

- 1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat – kobieta oraz 61 lat – mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
- 2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej „ustawą o promocji zatrudnienia”, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub
- 3) do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 830, 1079, 1383, 1561, 1812, 2140, 2666 i 2754 oraz z 2023 r. poz. 240.

poz. 1009, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych”, i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat – kobieta i 61 lat – mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

- 4) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

[4a) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 60 dni od dnia ustania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390), lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297), pobieranych nieprzerwanie przez okres co najmniej 365 dni, jeżeli utrata prawa do nich była spowodowana śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana, i do dnia, w którym ustało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub]

<4a) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 60 dni od dnia ustania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390, 658, 852 i 1429), lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297), pobieranych nieprzerwanie przez okres co najmniej 365 dni, jeżeli utrata prawa do nich była spowodowana śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana, albo przyznaniem osobie, nad którą opieka była sprawowana,

Nowe brzmienie pkt 4a w ust. 1 w art. 2 wejdzie w życie z dn. 1.01.2024 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1429).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, 1115, 1265, 1933, 2185, 2476 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 326.

prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429), i do dnia, w którym ustalo prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub >

- 5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub
- 6) do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

2. Za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5–9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, 1504 i 2461), zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach z FUS”.

3. Świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy

dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek osoby zainteresowanej, może przywrócić termin złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3 pkt 3.

5. Do okresu 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ust. 3, wlicza się:

- 1) okresy, za które, zgodnie z art. 75 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia, prawo do zasiłku dla bezrobotnych nie przysługiwało;
- 2) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych podjętego w tym okresie; w przypadku gdy zatrudnienie lub inna praca zarobkowa ustanie po upływie 180-dniowego okresu, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje, jeżeli wniosek o przyznanie tego świadczenia zostanie złożony w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia ustania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

5a. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do terminu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2.

6. Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje również osobom, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2020 r. poz. 1680), po spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 3.

Art. 3. 1. Kwota świadczenia przedemerytalnego wynosi 1600,70 zł miesięcznie, z wyjątkiem świadczeń dla osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, których świadczenie nie może być wyższe niż ostatnio otrzymywana renta.

2. Kwota, o której mowa w ust. 1, podlega waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Art. 4. 1. Prawo do świadczenia przedemerytalnego ustaje:

- 1) na wniosek osoby pobierającej świadczenie przedemerytalne;
- 2) w dniu poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, która jest ustalona decyzją terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,

zwanej dalej „organem rentowym”, lub innego organu emerytalno-rentowego określonego w odrębnych przepisach;

- 3) z dniem osiągnięcia wieku 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę;
- 4) z dniem nabycia prawa własności lub objęcia w posiadanie (samoistne lub zależne) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe albo współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli udział przekracza 2 ha przeliczeniowe;
- 5) wraz ze śmiercią osoby uprawnionej.

2. Prawo do świadczenia przedemerytalnego ulega zawieszeniu w przypadku nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej albo podjęcia wypłaty renty strukturalnej lub świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej.

3. Wstrzymanie wypłaty świadczenia przedemerytalnego następuje, poczynając od:

- 1) miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym złożono wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) dnia nabycia prawa do emerytury, o której mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) dnia osiągnięcia wieku 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę;
- 4) dnia nabycia prawa własności lub objęcia w posiadanie (samoistne lub zależne) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe albo współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli udział przekracza 2 ha przeliczeniowe;
- 5) miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zmarła osoba uprawniona;
- 6) dnia nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej albo podjęcia wypłaty renty strukturalnej lub świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej;
- 7) najbliższego możliwego technicznie terminu płatności, jeżeli wstrzymanie wypłaty świadczenia przedemerytalnego nie było możliwe w terminie, o którym mowa w pkt 2, 4 i 6.

4. W razie nabycia przez osobę uprawnioną do świadczenia przedemerytalnego prawa do renty rodzinnej lub uposażenia rodzinnego wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez uprawnionego.

5. Osoba pobierająca świadczenie przedemerytalne jest obowiązana zawiadomić organ rentowy wypłacający to świadczenie o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do tego świadczenia.

Art. 5. 1. Świadczenie przedemerytalne ulega zmniejszeniu lub zawieszeniu, na zasadach określonych w ust. 2–5, 7 i 8, w przypadku osiągnięcia przychodu, o którym mowa w art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zwanego dalej „przychodem”.

2. Świadczenie przedemerytalne ulega zmniejszeniu, jeżeli kwota przychodu przekracza miesięcznie kwotę 25% przeciętnego wynagrodzenia w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, zwaną dalej „dopuszczalną kwotą przychodu”, nie przekracza jednak kwoty 70% tego wynagrodzenia, zwanej dalej „graniczną kwotą przychodu”.

3. Jeżeli kwota przychodu przekracza dopuszczalną kwotę przychodu, świadczenie przedemerytalne ulega zmniejszeniu o kwotę tego przekroczenia, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. W przypadku gdy w wyniku zmniejszenia, o którym mowa w ust. 3, kwota świadczenia przedemerytalnego byłaby niższa niż 800,35 zł, świadczenie przedemerytalne wynosi 800,35 zł, z zastrzeżeniem ust. 5. Do kwoty świadczenia przedemerytalnego w wysokości 800,35 zł art. 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku gdy kwota przychodu przekracza graniczną kwotę przychodu, świadczenie przedemerytalne ulega zawieszeniu.

6. (uchylony)

7. Przychód uważa się za osiągnięty w miesiącu, w którym został wypłacony.

8. Przy ustalaniu przychodu nie uwzględnia się kwot przychodu należnych za okres przed dniem, od którego ustalono prawo do świadczenia przedemerytalnego.

Art. 6. 1. Rozliczenie przychodu następuje po zakończeniu roku rozliczeniowego, ustalonego od dnia 1 marca każdego roku do ostatniego dnia lutego następnego roku, w formie rozliczenia rocznego lub miesięcznego, w zależności od tego, która forma rozliczenia jest dla świadczeniobiorcy korzystniejsza.

2. Osoba pobierająca świadczenie przedemerytalne jest obowiązana niezwłocznie powiadomić organ rentowy o osiągnięciu przychodu oraz o wysokości tego przychodu, a po zakończeniu roku rozliczeniowego, w terminie do dnia 31 maja

następnego roku, o wysokości przychodu uzyskanego w roku rozliczeniowym, z uwzględnieniem przychodów uzyskanych w kolejnych miesiącach tego roku.

3. Obowiązek powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, spoczywa odpowiednio na pracodawcy i zleceniodawcy lub innym płatniku składek, a w przypadku osoby pełniącej służbę – na właściwej jednostce organizacyjnej.

4. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, obowiązujące w kolejnym roku rozliczeniowym:

- 1) dopuszczalną kwotę przychodu oraz graniczną kwotę przychodu, ustalone na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji, ogłoszonego do celów emerytalnych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, z zaokrągleniem do 10 groszy w górę;
- 2) roczną dopuszczalną kwotę przychodu oraz roczną graniczną kwotę przychodu – dla każdego roku rozliczeniowego, stanowiące – odpowiednio – dwunastokrotność kwot, o których mowa w pkt 1.

Art. 6a. 1. W celu dokonania rozliczenia rocznego organ rentowy ustala łączną kwotę przychodu osiągniętą w okresie roku rozliczeniowego i porównuje ją z:

- 1) roczną dopuszczalną kwotę przychodu,
- 2) roczną graniczną kwotę przychodu

– z tym że okres, z którego ustala się kwoty roczne, ulega odpowiedniemu skróceniu w roku rozliczeniowym, w którym prawo do świadczenia przedemerytalnego powstało, ustało lub w którym wypłata tego świadczenia była wstrzymana z przyczyn określonych w art. 4 ust. 2 lub 4 lub na podstawie art. 103 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

2. Jeżeli kwota przychodu uzyskana w roku rozliczeniowym przekroczyła roczną dopuszczalną kwotę przychodu, nie przekroczyła jednak rocznej granicznej kwoty przychodu, organ rentowy ustala łączną kwotę zmniejszenia w roku rozliczeniowym zgodnie z art. 5 ust. 3, z uwzględnieniem art. 5 ust. 4.

3. Jeżeli kwota przychodu uzyskanego w roku rozliczeniowym przekroczyła roczną graniczną kwotę przychodu, organ rentowy ustala, że w roku rozliczeniowym świadczenie przedemerytalne podlegało zawieszeniu.

4. Jeżeli w roku rozliczeniowym świadczenie przedemerytalne zostało wypłacone w wysokości innej niż wynikająca z rozliczenia, o którym mowa w ust. 1–3, w przypadku gdy kwota wypłaconych świadczeń:

- 1) była wyższa od kwoty wynikającej z rozliczenia – organ rentowy ustala kwotę nienależnie pobranych świadczeń i dochodzi jej zwrotu na zasadach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS;
- 2) była niższa od kwoty wynikającej z rozliczenia – organ rentowy dokonuje zwrotu kwoty świadczenia.

Art. 6b. 1. W celu dokonania rozliczenia miesięcznego organ rentowy ustala kwoty przychodu osiągnięte przez osobę uprawnioną do świadczenia przedemerytalnego w okresie kolejnych miesięcy roku rozliczeniowego i porównuje je z kwotami przychodu: dopuszczalną i graniczną, a następnie:

- 1) ustala kwoty nienależnie pobranych świadczeń i dochodzi ich zwrotu na zasadach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, jeżeli kwota wypłaconych świadczeń była wyższa od kwoty wynikającej z rozliczenia;
- 2) dokonuje zwrotu kwoty świadczenia, jeżeli kwota wypłaconych świadczeń była niższa od kwoty wynikającej z rozliczenia.

2. Do miesięcznego rozliczania świadczeń art. 6a stosuje się odpowiednio.

Art. 7. 1. Prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się na wniosek osoby zainteresowanej, od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 3 i 4.

2. Wniosek składa się do organu rentowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.

3. Do wniosku dołącza się dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzję o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informację o upływie 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

[4. W przypadku osoby, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a, do wniosku dołącza się również zaświadczenie właściwego organu potwierdzające nieprzerwane pobieranie przez okres co najmniej 365 dni świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, lub zasiłku dla opiekuna, utratę prawa do nich z

powodu śmierci osoby, nad którą opieka była sprawowana, a także datę ustania tego prawa.]

<4. W przypadku osoby, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a, do wniosku dołącza się również zaświadczenie właściwego organu potwierdzające nieprzerwane pobieranie przez okres co najmniej 365 dni świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, lub zasiłku dla opiekuna, utratę prawa do nich z powodu śmierci osoby, nad którą opieka była sprawowana, albo przyznania osobie, nad którą opieka była sprawowana, prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym, a także datę ustania tego prawa.>

Art. 8. 1. Decyzję w sprawie świadczenia przedemerytalnego wydaje i świadczenie to wypłaca organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do świadczenia przedemerytalnego.

2. Od decyzji organu rentowego przysługują środki odwoławcze przewidziane w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych dla decyzji w sprawach emerytur i rent.

Art. 9. 1. Świadczenie przedemerytalne wypłaca się za miesiąc kalendarzowy w terminie płatności wskazanym w decyzji organu rentowego.

2. Świadczenie przedemerytalne za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę dni kalendarzowych w miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje.

Art. 10. 1. Osobie, która pokryła koszty pogrzebu po śmierci:

- 1) osoby pobierającej świadczenie przedemerytalne,
- 2) członka rodziny osoby, o której mowa w pkt 1, spełniającego warunki do uzyskania renty rodzinnej

– przysługuje zasiłek pogrzebowy na zasadach i w wysokości określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

2. Decyzje w sprawach zasiłku pogrzebowego wydają i zasiłki te wypłacają organy rentowe.

3. W razie zbiegu prawa do zasiłku pogrzebowego na podstawie ustawy z prawem do zasiłku pogrzebowego lub do świadczenia w wysokości zasiłku pogrzebowego na podstawie odrębnych przepisów – zasiłek pogrzebowy, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje.

Art. 11. W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1) art. 78–81, art. 88–94, art. 98, art. 103 ust. 3, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 117 ust. 1–4a, art. 118 ust. 1–5, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 124, art. 125a, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 2 i 3, art. 132, art. 133, art. 134 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz ust. 2 pkt 2 i 3, art. 135, art. 136b–140, art. 141 ust. 1–3 i art. 142–144 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla emerytury;
- 2) art. 80 pkt 1–4, art. 82, art. 84 ust. 1, 4a, 6–8e i 11 oraz art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Art. 12. 1. Świadczenia przedemerytalne i zasiłki pogrzebowe oraz koszty ich obsługi są finansowane ze środków Funduszu Pracy.

2. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1, wynoszą 1,2% kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczeń przedemerytalnych i zasiłków pogrzebowych.

3. Podstawą przekazania środków na wypłatę świadczeń przedemerytalnych i zasiłków pogrzebowych oraz kosztów ich obsługi jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw pracy a Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 13–22. (pominięte)

Art. 23. 1. Świadczenia przedemerytalne przyznane na zasadach określonych w przepisach o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu stają się świadczeniami w rozumieniu niniejszej ustawy, w dotychczasowej wysokości, z uwzględnieniem art. 3 ust. 2.

2. Świadczenia przedemerytalne przyznane na zasadach określonych w przepisach o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest stają się świadczeniami w rozumieniu niniejszej ustawy, w dotychczasowej wysokości, z uwzględnieniem art. 3 ust. 2.

3. Z dniem 1 sierpnia 2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przejmuje zadania związane z przyznawaniem i wypłatą świadczeń przedemerytalnych.

4. Świadczenia przedemerytalne, o których mowa w ust. 1 i 2, wypłaca się za miesiąc kalendarzowy, w terminie płatności wskazanym w zawiadomieniu organu rentowego.

Art. 24. 1. Powiatowe urzędy pracy są obowiązane przekazać w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy organom rentowym dokumentację

umożliwiająca kontynuację wypłaty świadczeń przedemerytalnych od dnia przejęcia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych.

2. W terminie 14 dni od dnia przejęcia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych powiatowe urzędy pracy przekażą:

- 1) listy osób, którym zawieszono lub wstrzymano wypłatę świadczenia przedemerytalnego do dnia przejęcia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, oraz osób niepobierających świadczenia przedemerytalnego z przyczyn określonych w art. 27 ust. 1 pkt 3–6 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. poz. 514, z późn. zm.³⁾);
- 2) dokumentację dotyczącą osób, którym ustalono lub zawieszono prawo do świadczenia przedemerytalnego w okresie pomiędzy dniem wejścia w życie niniejszej ustawy a dniem przejęcia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych;
- 3) informację dotyczącą ostatniego miejsca zatrudnienia osób uprawnionych do świadczeń przedemerytalnych refansowanych w części przez PKP SA, o których mowa w art. 58 ustawy wymienionej w art. 18⁴⁾.

3. Dokumentacja, o której mowa w ust. 2 pkt 2, obejmuje:

- 1) informację o kwocie przysługującego świadczenia przedemerytalnego oraz okresie jego pobierania;
- 2) informację o członkach rodziny uprawnionych do zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego;
- 3) kopię decyzji przyznającej świadczenie przedemerytalne oraz kopie innych dokumentów mających wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość;
- 4) dane identyfikacyjne osób uprawnionych do świadczeń przedemerytalnych i członków ich rodzin, o których mowa w pkt 2, w tym numery PESEL i NIP;
- 5) poświadczony przez osobę uprawnioną do świadczenia przedemerytalnego powiadomienie, o którym mowa w ust. 5.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. poz. 844, 1143, 1176, 1268, 1302, 1380, 1608, 1966, 2036, 2037, 2217 i 2255 oraz z 2004 r. poz. 593, 624 i 959.

⁴⁾ Artykuł 18 zawiera zmiany do ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa polskiego „Polskie Koleje Państwowe”.

4. Powiatowy urząd pracy przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentację, o której mowa w ust. 3, dotyczącą osób niepobierających świadczeń przedemerytalnych z przyczyn określonych w art. 27 ust. 1 pkt 3–6 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu w terminie do 5 dni po dniu nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

5. Dokumentacja jest przekazywana w indywidualnych aktach każdej osoby uprawnionej do świadczenia przedemerytalnego.

6. Powiatowe urzędy pracy są obowiązane do powiadomienia osób uprawnionych do świadczeń przedemerytalnych o przejęciu wypłaty tych świadczeń przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o warunkach wypłaty tych świadczeń od dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, o wynikających z ustawy obowiązkach ciążących na osobach uprawnionych, a także o innych okolicznościach, mających wpływ na prawo do świadczenia przedemerytalnego oraz jego wysokość.

7. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do przyznania i wypłacania świadczeń przedemerytalnych na zasadach określonych w ustawie oraz przejęcia wypłaty świadczeń i zasiłków przedemerytalnych przyznanych na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 25. 1. Zasiłki przedemerytalne przyznane na zasadach określonych w ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu stają się zasiłkami w rozumieniu niniejszej ustawy, z tym że zachowuje się je w dotychczasowej wysokości i z dniem 1 sierpnia 2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przejmie zadania związane z ich wypłatą.

2. Zasiłki przedemerytalne podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

3. Do ustania, zmniejszenia i zawieszenia prawa do zasiłku przedemerytalnego oraz wstrzymania jego wypłaty przepisy art. 4–6b stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku zbiegu prawa do zasiłku przedemerytalnego z prawem do renty rodzinnej wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez uprawnionego.

5. W zakresie kompletowania, sposobu przekazywania informacji i dokumentacji oraz powiadamiania osób uprawnionych o przejęciu wypłaty zasiłków przez Zakład

Ubezpieczeń Społecznych, przekazywanej organom rentowym przez powiatowe urzędy pracy, art. 24 stosuje się odpowiednio.

6. Zasiłki przedemerytalne oraz koszty ich obsługi są finansowane ze środków Funduszu Pracy.

Art. 26. 1. Osobie, która pokryła koszty pogrzebu po śmierci:

- 1) osoby pobierającej zasiłek przedemerytalny,
- 2) członka rodziny osoby, o której mowa w pkt 1, spełniającego warunki do uzyskania renty rodzinnej

– przysługuje zasiłek pogrzebowy na zasadach i w wysokości określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

2. Do zasiłku pogrzebowego, o którym mowa w ust. 1, art. 10 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 27. Zasiłki przedemerytalne wypłaca się za miesiąc kalendarzowy, w terminie płatności wskazanym w zawiadomieniu organu rentowego.

Art. 28. 1. Przepisy art. 5 i 6 stosuje się od dnia przejęcia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, z tym że za rok rozliczeniowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1, uważa się okres od dnia tego przejęcia do dnia 28 lutego 2005 r.

2. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłosi, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w ciągu 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy:

- 1) dopuszczalne kwoty przychodu oraz graniczne kwoty przychodu obowiązujące począwszy od dnia przejęcia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, ustalone na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2003 r., ogłoszonego do celów emerytalnych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, z zaokrągleniem do 10 groszy w górę;
- 2) roczną dopuszczalną kwotę przychodu oraz roczną graniczną kwotę przychodu dla okresu, o którym mowa w ust. 1, stanowiące iloczyn kwot, o których mowa w pkt 1, i liczby miesięcy, stanowiących rok rozliczeniowy, o którym mowa w ust. 1.

3. W okresie od dnia 1 marca 2005 r. do końca lutego roku, w którym jest przeprowadzana kolejna waloryzacja emerytur i rent, dopuszczalne kwoty przychodu,

graniczne kwoty przychodu oraz roczna dopuszczalna kwota przychodu i roczna graniczna kwota przychodu, dla każdego roku rozliczeniowego, obowiązują w wysokości ustalonej na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2004 r., ogłoszonego do celów emerytalnych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłosi wysokość tych kwot, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” co najmniej na 7 dni roboczych przed dniem 1 marca 2005 r.

Art. 29. 1. Osoby, które do dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaty zasiłków przedemerytalnych spełniały warunki do nabycia prawa do zasiłku przedemerytalnego, zachowują to prawo na zasadach określonych w art. 11 ust. 2⁵⁾ ustawy z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego oraz ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół (Dz. U. poz. 1793 oraz z 2005 r. poz. 517).

2. Osoby, które do dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych zarejestrowały się w urzędzie pracy i spełniały warunki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego nabywają to prawo na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu w brzmieniu obowiązującym w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Powiatowe urzędy pracy do dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych ustalają i wypłacają świadczenia przedemerytalne osobom zarejestrowanym w powiatowych urzędach pracy do dnia przejścia na zasadach określonych w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 2.

Art. 30. 1. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Przez sprawy wszczęte i niezakończone rozumie się również wnioski o ustalenie

⁵⁾ Utracił moc z dniem 12 kwietnia 2005 r. w części obejmującej wyrazy „zarejestrowały się w powiatowym urzędzie pracy i”, na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 marca 2005 r. sygn. akt K 19/02 (Dz. U. poz. 517).

prawa do świadczenia przedemerytalnego złożone przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych podlegające rozpatrzeniu po dniu przejścia w związku z art. 371 ust. 2 i art. 27 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

2. W przypadku ustalenia po dniu wejścia w życie ustawy prawa do świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, powiatowe urzędy pracy po dokonaniu wypłaty świadczeń przedemerytalnych i zasiłków przedemerytalnych za okres do dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych niezwłocznie prześlą Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych informację i dokumentację, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 i ust. 3.

3. Świadczenia przedemerytalne i zasiłki przedemerytalne przyznane w przypadkach określonych w ust. 2 przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych stają się świadczeniami przedemerytalnymi i zasiłkami przedemerytalnymi w rozumieniu ustawy.

4. Dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych zasiłków przedemerytalnych i świadczeń przedemerytalnych za okres przypadający przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych dokonują powiatowe urzędy pracy według zasad określonych w przepisach o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

5. W przypadku przyznania prawa do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę za okres, za który wypłacono świadczenie przedemerytalne lub zasiłek przedemerytalny z Funduszu Pracy przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz organy rentowe pobrane z tego tytułu kwoty, w wysokości uwzględniającej zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych i składkę na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczają na poczet przyznanego świadczenia. Kwoty te traktuje się jak świadczenia wypłacane w kwocie zaliczkowej w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

6. Kwota zaliczona na poczet przyznanego świadczenia nie może być wyższa niż ustalona za poszczególne miesiące okresu, o którym mowa w ust. 5, kwota emerytury,

renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej.

7. Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub inny organ rentowy przekazuje kwotę zaliczoną na poczet przyznanego świadczenia, o której mowa w ust. 5, na rachunek bankowy Funduszu Pracy właściwego powiatowego urzędu pracy, który wypłacił zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne za okres przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych.

Art. 31. Po rocznym okresie obowiązywania ustawy minister właściwy do spraw pracy przedstawi Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, w okresie 3 miesięcy, sprawozdanie z realizacji ustawy, z uwzględnieniem skutków finansowych oraz liczby świadczeniobiorców.

Art. 32. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2004 r., z wyjątkiem art. 2–12, 14, 16, 18, 20, 21, 23, 25 ust. 1–4 i 6 oraz art. 26–28, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2004 r.